

Polysporangiophyta

Tracheophyta, dominacija sporofita,
lignifikacija, mehaničko tkivo, provodno tkivo,
endoderm ...

Polysporangiophyta

Rhiniophyta

Tracheophyta, vaskularne biljke (*Cormophyta*)

Tradicionalne papratnjače, *Pteridophyta* s. l.

Euphyllophyta, biljke s „pravim“ listovima

+

Lycopodiidae
crvotočine

Moniliophyta
paprati

ranе
golosjemenjače

Spermatophyta
sjemenjače

+

mikrofilii (likofilii)

eksarhni protoksilium
stabilike

endarhni protoksilium

korijena

mezarhni protoksilium
stabilike

sifonostela

drvo

siemeni zametak
i siemenka

Monosporangiophyta
(mahovine)

cp DNA inverzija
eufili (megafili)
eksarhni protoksilium korijena

korijenje
sporofili
diferencirani provodni sustav

neovisni, dugoživući sporofit
endoderma

floem

ksilem

lignin, sklerenhim

Monilophyta

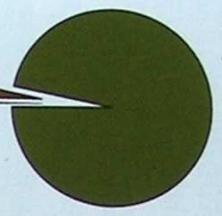
3%

Lycopodiidae

0.4%

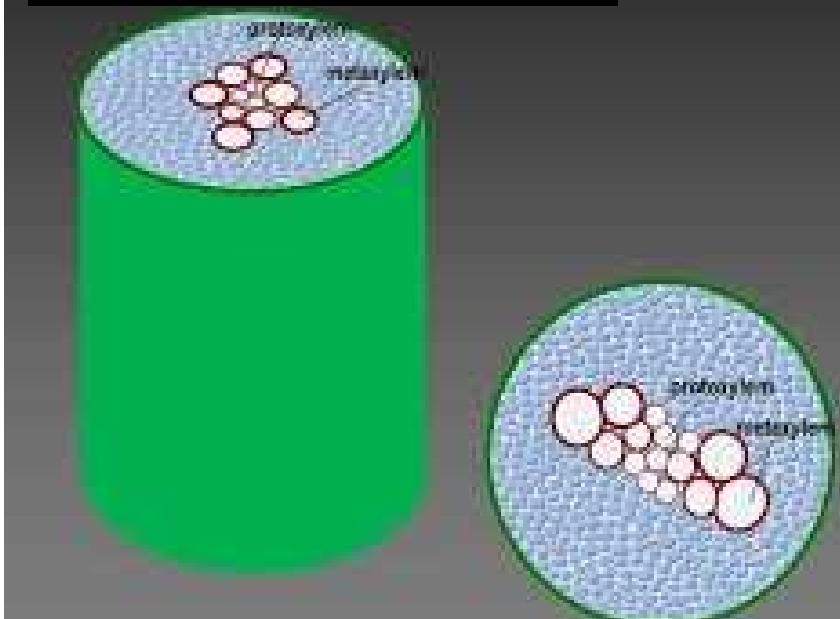
Spermatophyta

97%

Centrarchni tip

(protoksilem- stariji i manji elementi su u **centru** cilindra, a mlađi i voluminozniji naokolo)

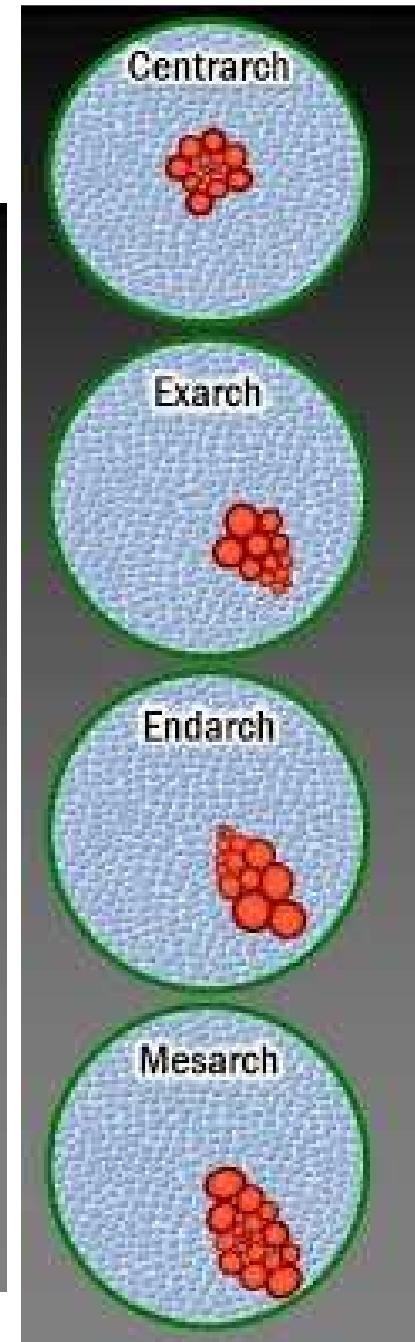
Endarhan tip

(protoksilem je u **unutrašnjem dijelu**, a metaksilem ka periferiji)

Razvoj ksilema

Egzarhan tip

(protoksilem je na periferiji, a metaksilem u unutrašnjosti)

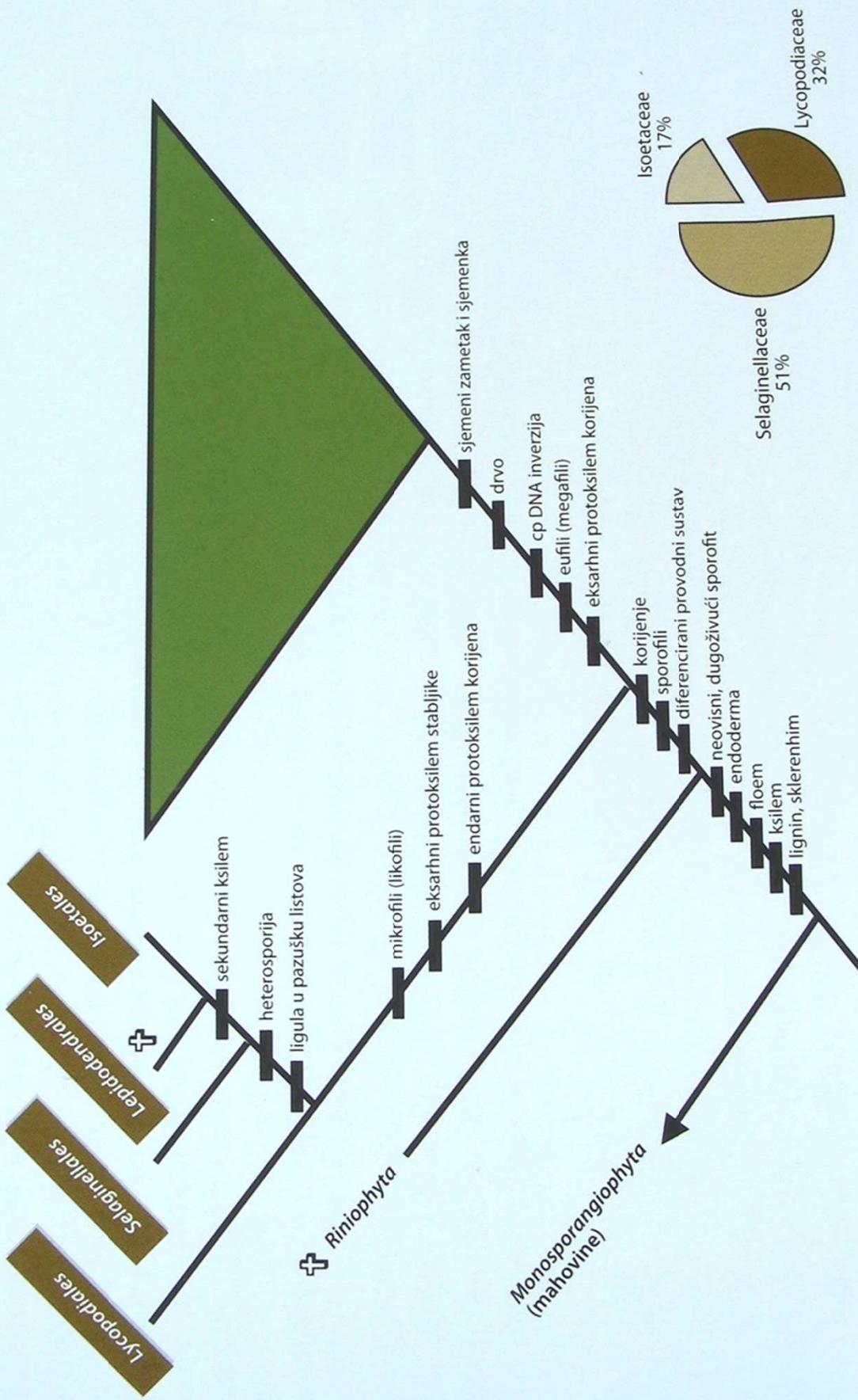

- **Centrarhan tip stele:** rinije.
- **Egzarhni:** stablo prečica, korijen sjemenjača.
- **Mezarhni:** listovi i stablo monilofita.
- **Endarhni:** stablo sjemenjača

Tracheophyta, vaskularne biljke

Lycopodiidae, biljke s mikrofilima

Euphyllophyta, biljke s „pravim“ listovima

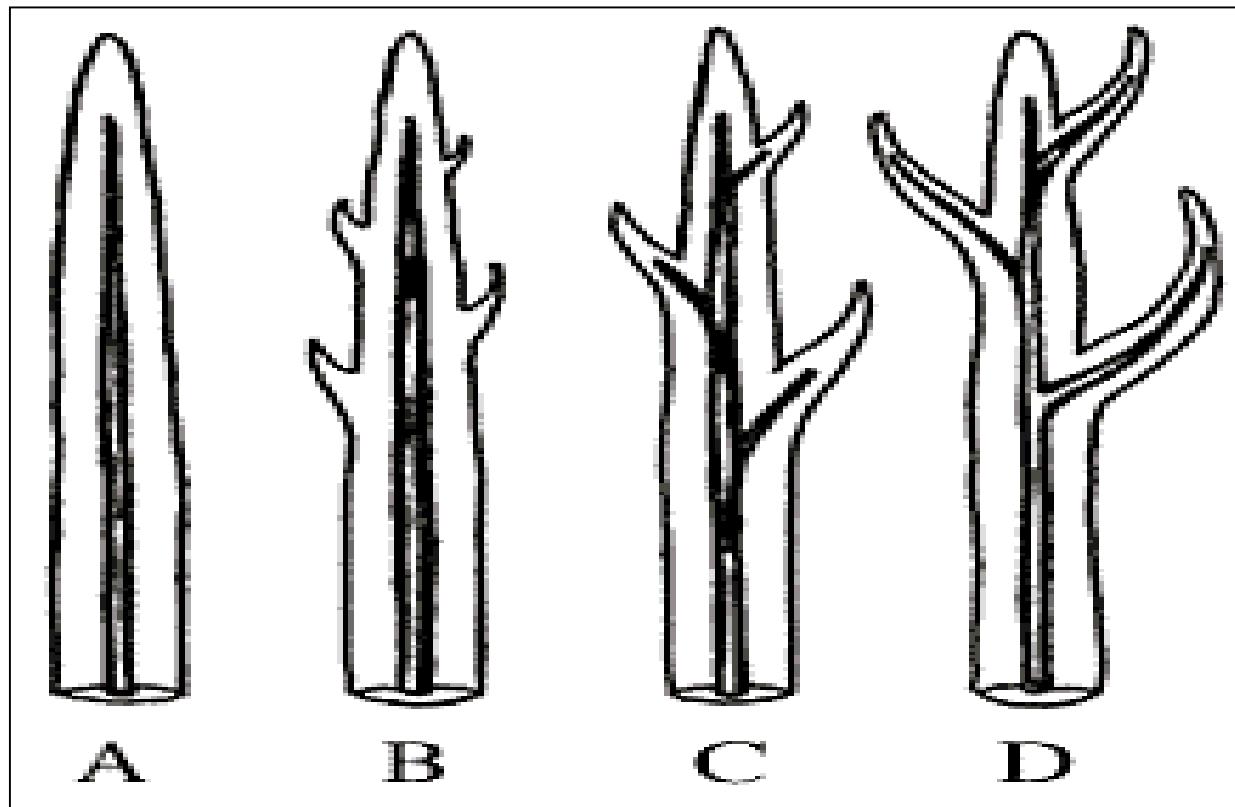

Lycopodiidae

- Enacije (nisu vaskularizovane ili jesu samo pri osnovi), mikrofili
- Ligula
- Sporofili, trofofili
- Bubrežaste sporangije
- Strobilusi, sporonosne zone
- Izospore (dvopolni gametofit), heterospore (jednopolni gametofit)
- Dihotomija, nejednaka dihotomija
- Adventini korjeni, bez korjenovih dlaka

Vaskularizacija kod *Zosterophyllum*, *Sawdonia*, *Asteroxylon* i *Leclercqia* (Kenrick i Crane, 1997).

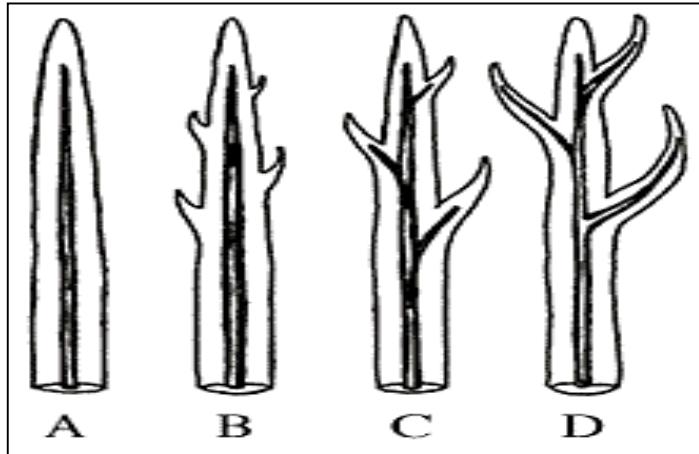
- (A) *Zosterophyllum* (gola osovina, ovalna protostela),
- (B) *Sawdonia* (enacije, bez provodnih elemenata)
- (C) *Asteroxylon* (enacije sa provodnim elementima koji zalaze u njenu osnovu),
- (D) *Leclercqia* (osovina sa vaskularizovanim mikrofilima).

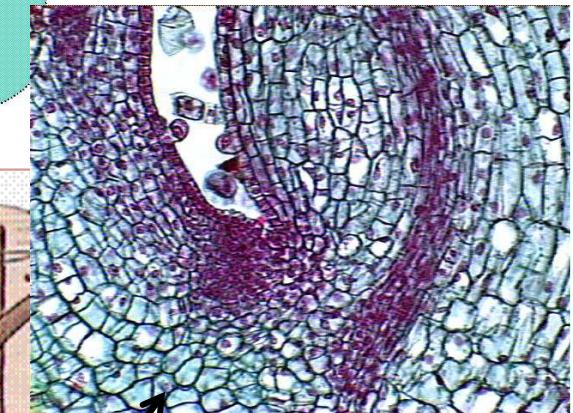
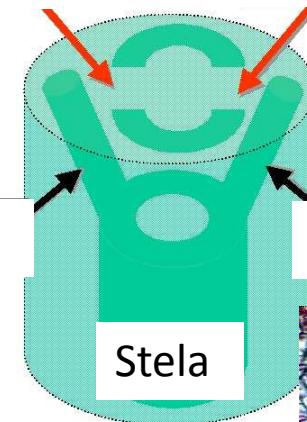
Enacije i mikrofili- bez lakuna u steli

Telomni listovi- sa lakunama u steli

Enacije, mikrofili- bez lakuna u steli

Lakuna u steli Lakuna u steli

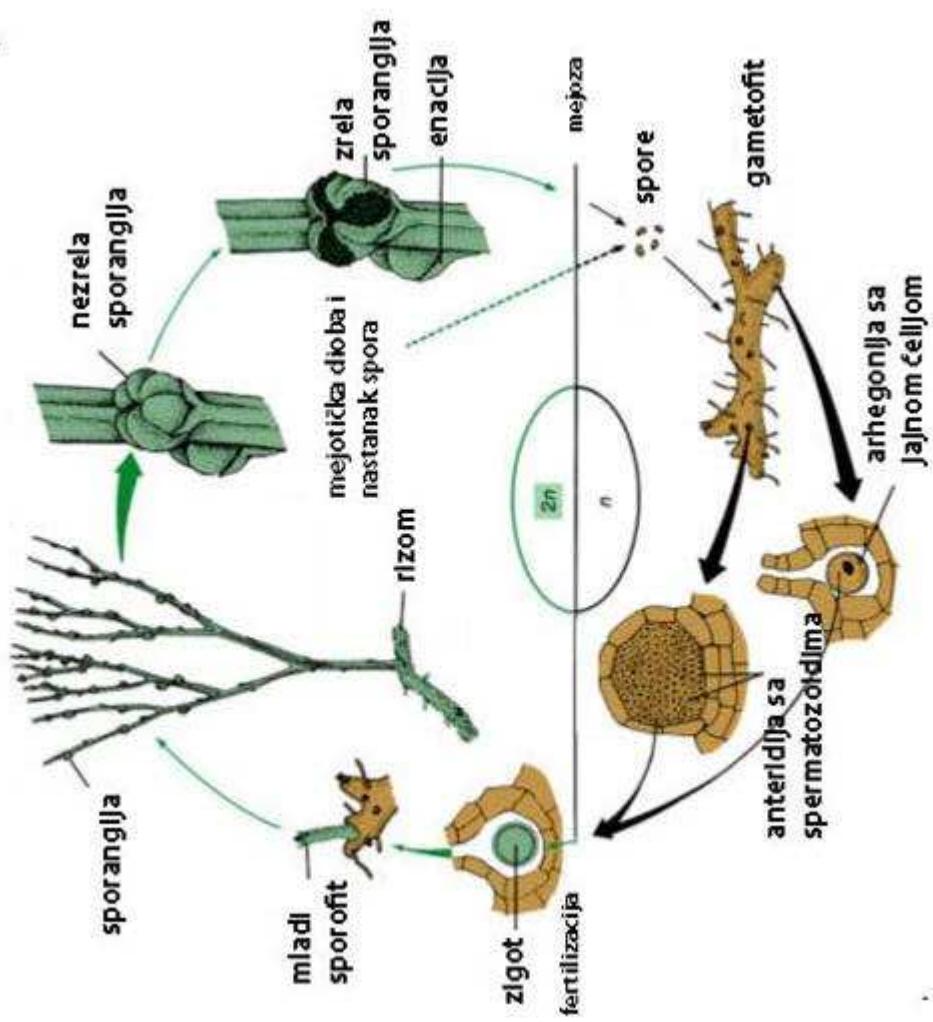

Stela
(cilindar od
floema i ksilema)

Lakuna u steli

Provodno tkivo
lista

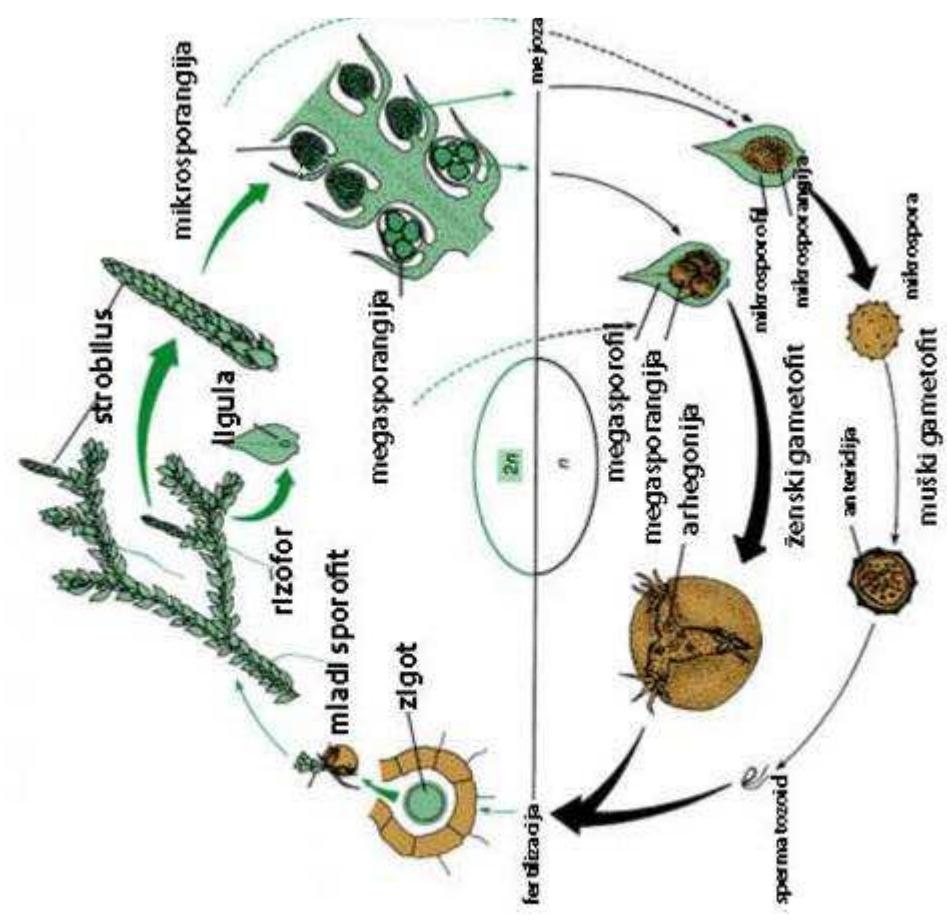
Ciklus razvića izo- i heterospornih prečica

Jednodomo, jednopolno

Sporofit:

Gametofit:

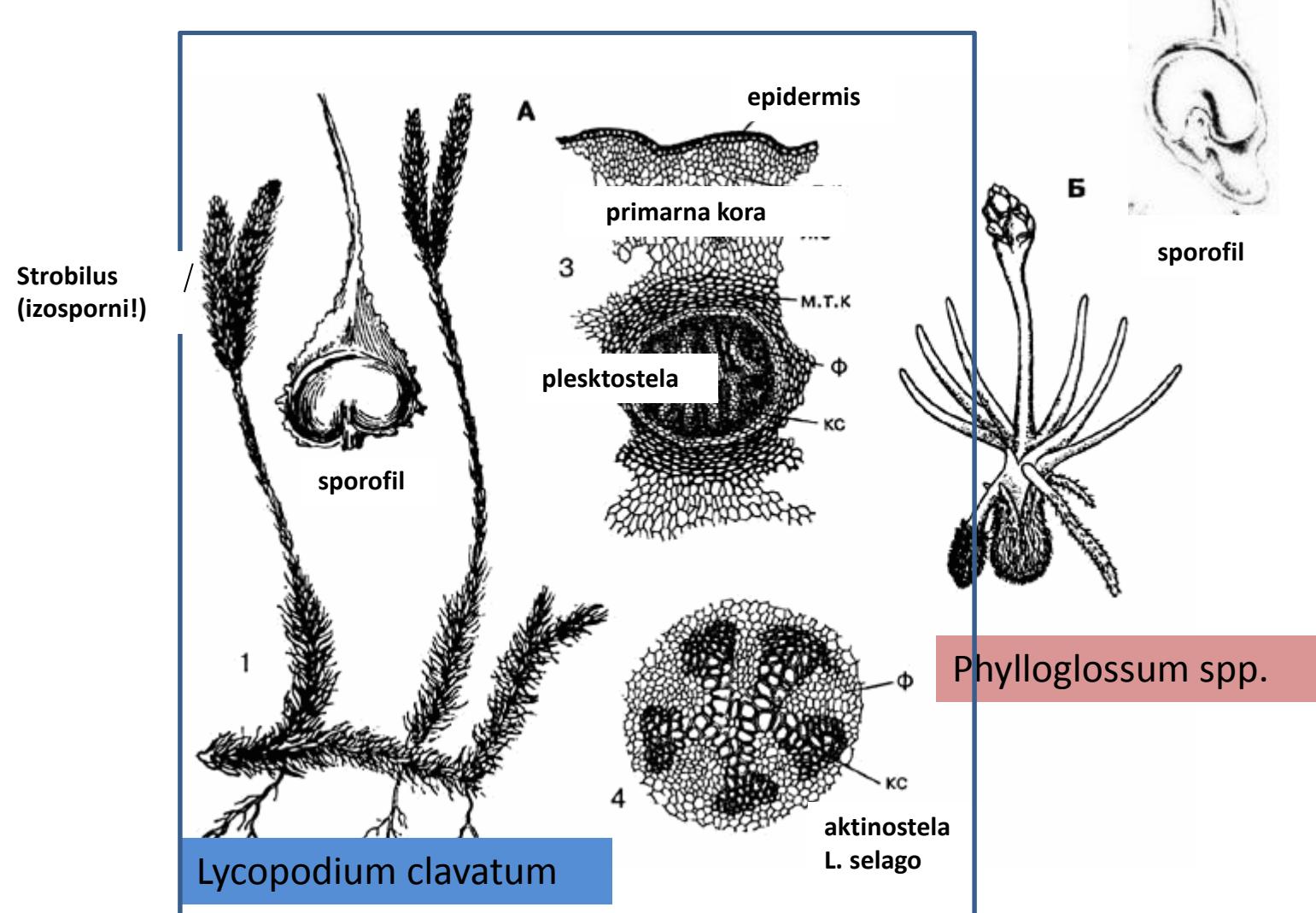
Sporofit:

Gametofit:

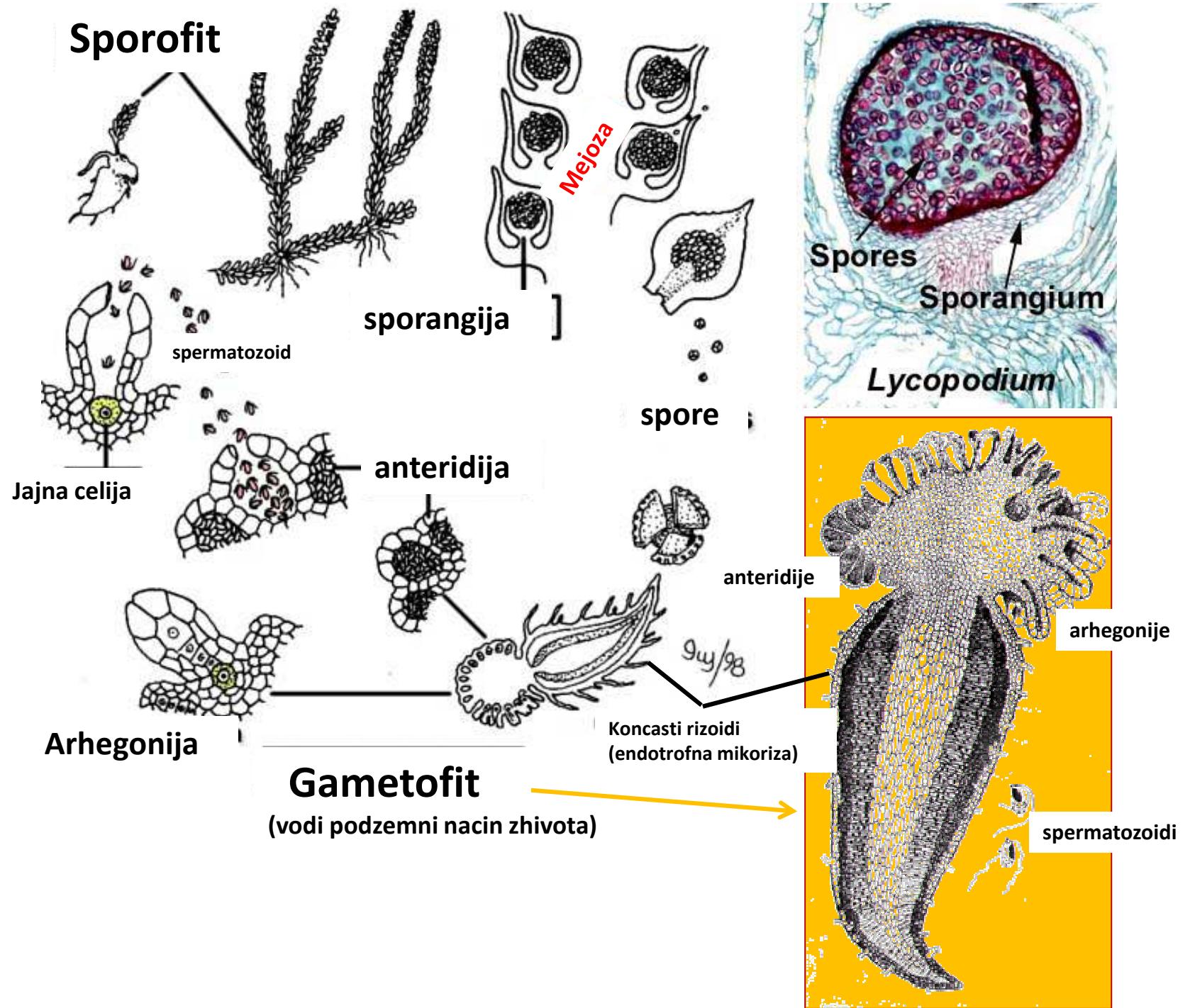
Recentni predstavnici

- o. Lycopodiales
- o. Selaginellales
- o. Isoetales

o. Lycopodiales

Lycopodium (*Huperzia, Phlegmariurus*), Phylloglossum ...

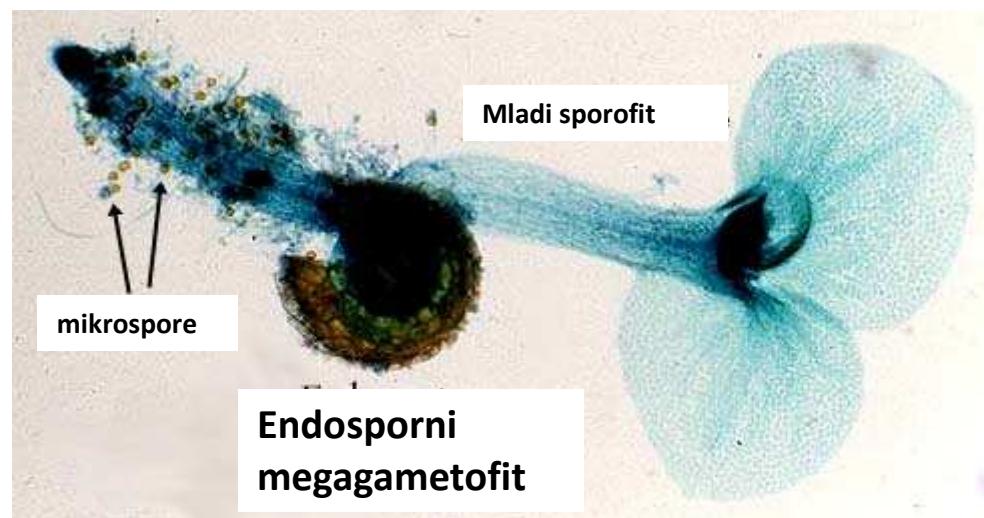
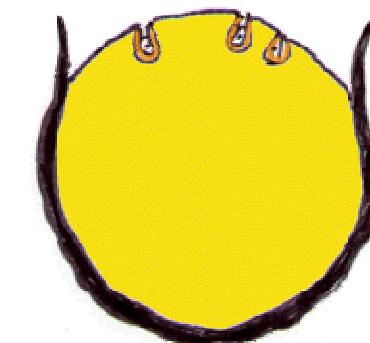
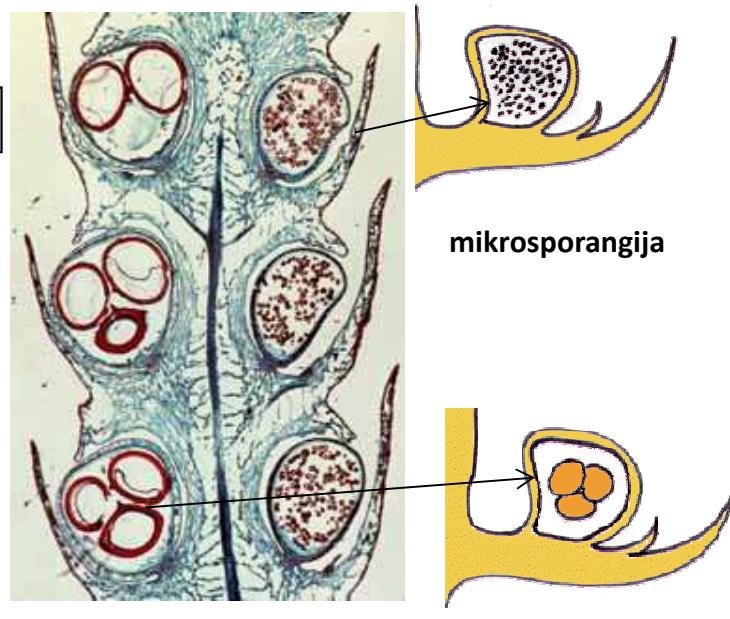

Huperzia selago (syn. *Lycopodium selago*)

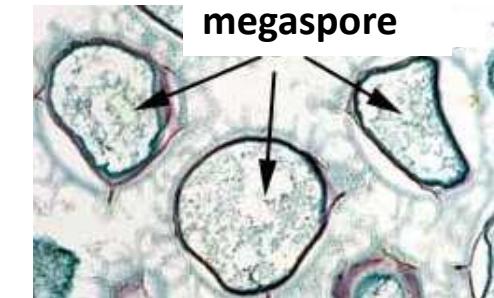
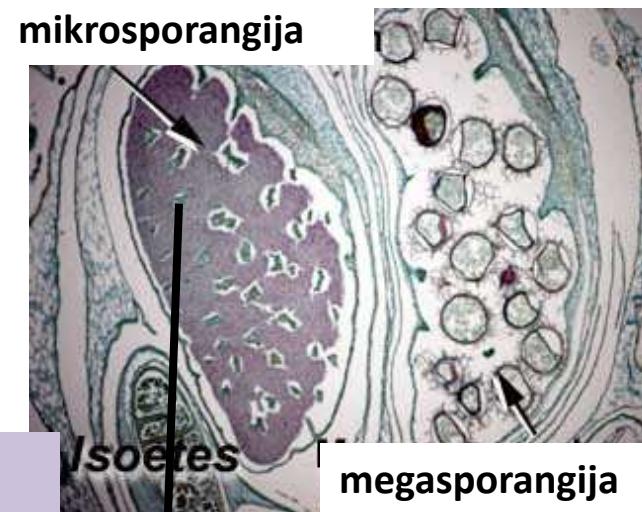
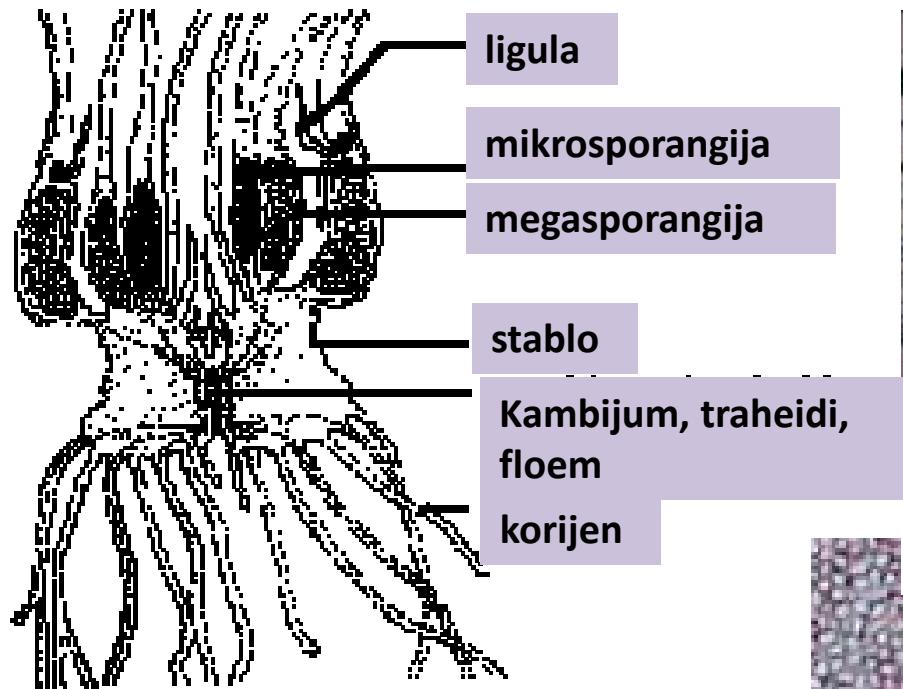

Lycopodium annotinum

o. Selaginellales

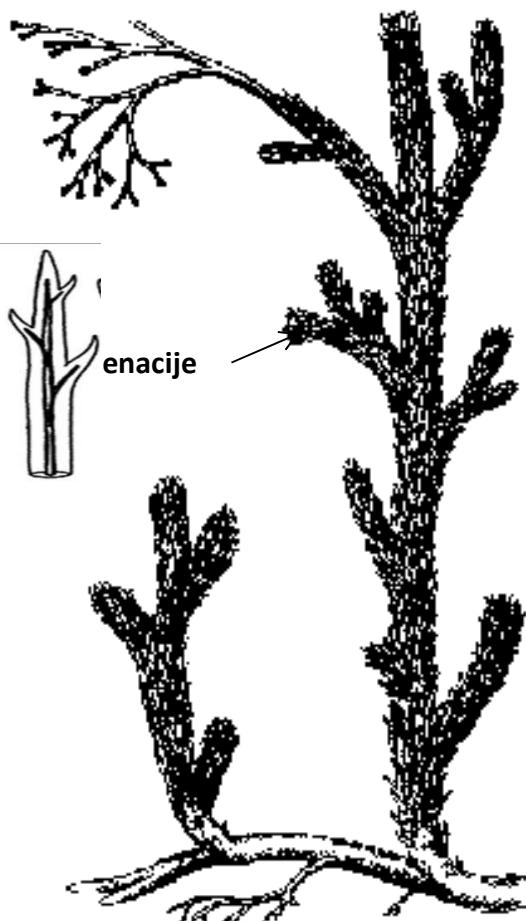
o. Isoetales

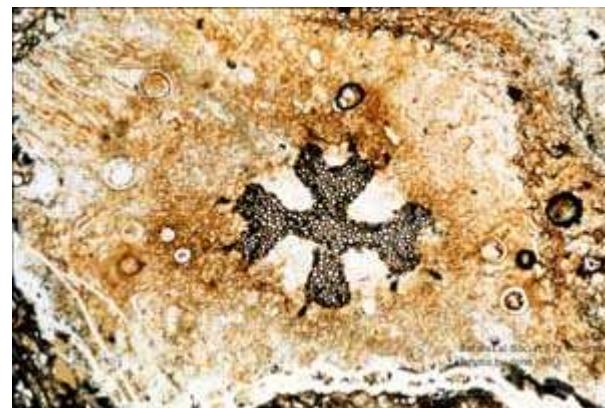
Fosilni predstavnici

- o. Asteroxylales (†)
- o. Protolepidodendrales (†)
- o. Lepidodendrales (†)

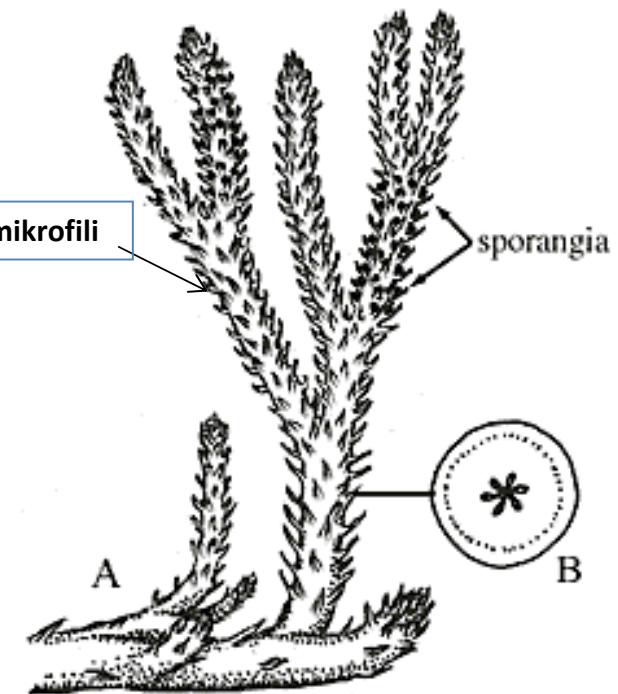
o. Asteroxylales (†)

Asteroxylon spp.

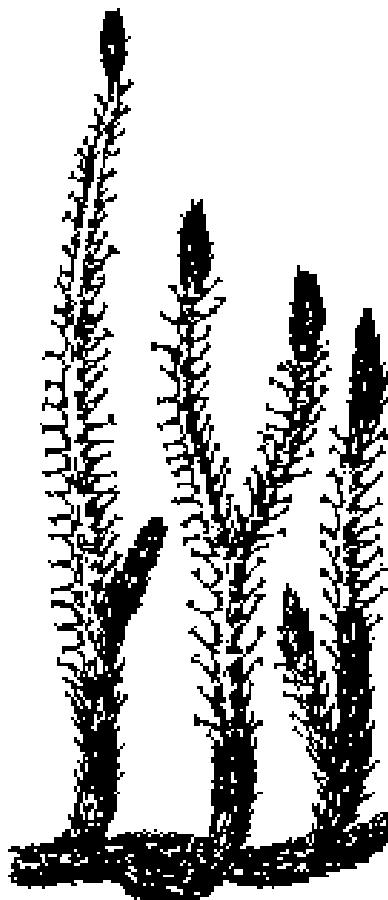
Presjek kroz stablo
(zvjezdasti ksilem, drvo).

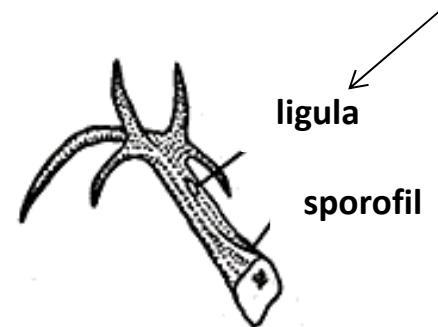
***Drehpanohycus* spp.**

o. Protolepidodendrales (†)

(viljuškasti listovi)

Protolepidodendron spp.

Kod recentnih prečica iz klase Lycopodiopsida ligula ne postoji!!!

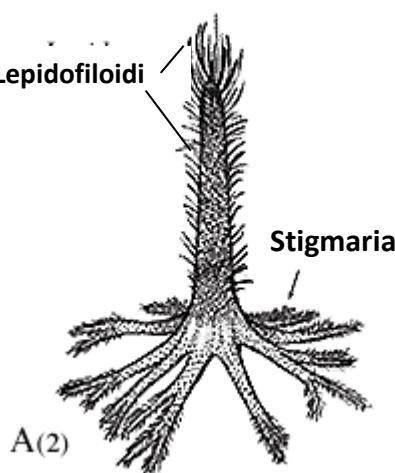
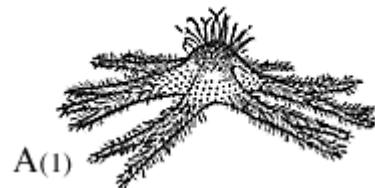
Mikrofili *Leclercqia spp.*, sporangija se nalazi adaksijalno tačno ispod jezička **ligule**.

Archaeosigillaria- još jedna izosporna prečica sa ligulom!

o. Lepidodendrales (†)

Sigillaria spp.

**Lepidodendron spp.
(razviće)**

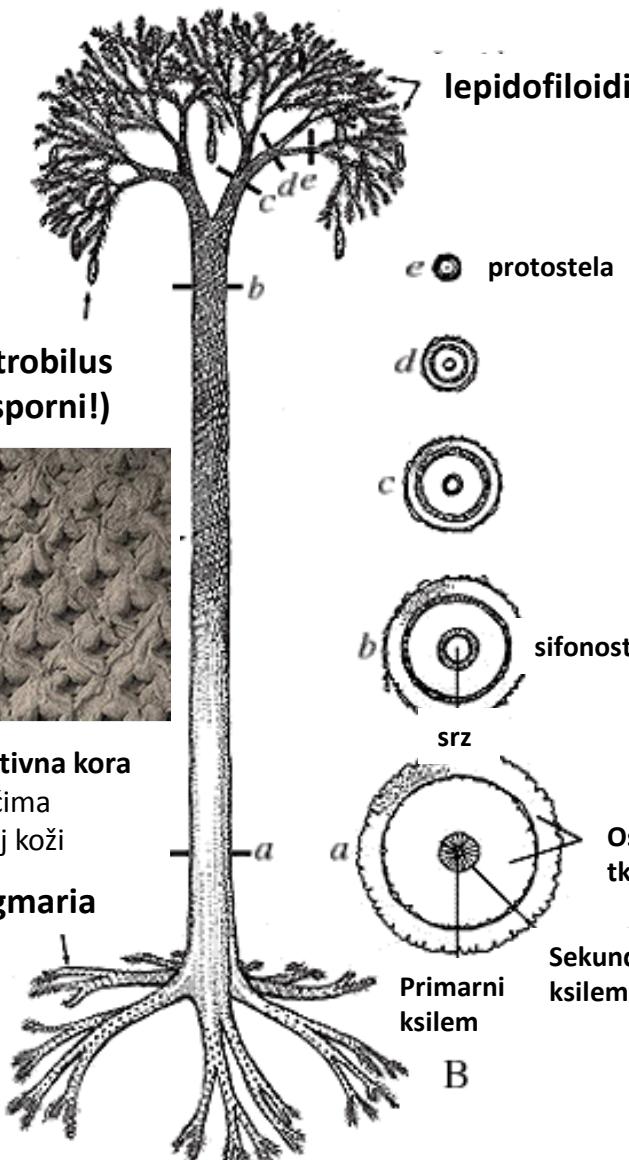
„korasto drveće“

Fotosistetički aktivna kora
sa lisnim jastučićima
nalik aligatorovoj koži

Stigmaria

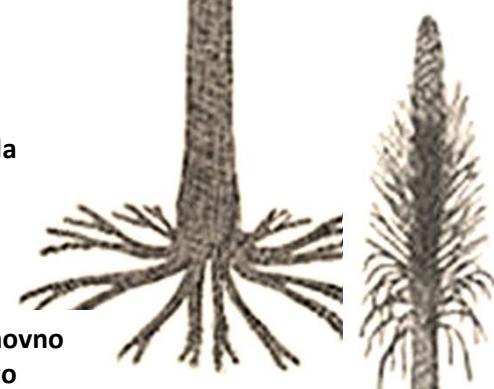
A(3)

Monokarpne biljke!!!

Sporangije
(na viljuškasto
granatom stablu)

Pleuromeia spp.

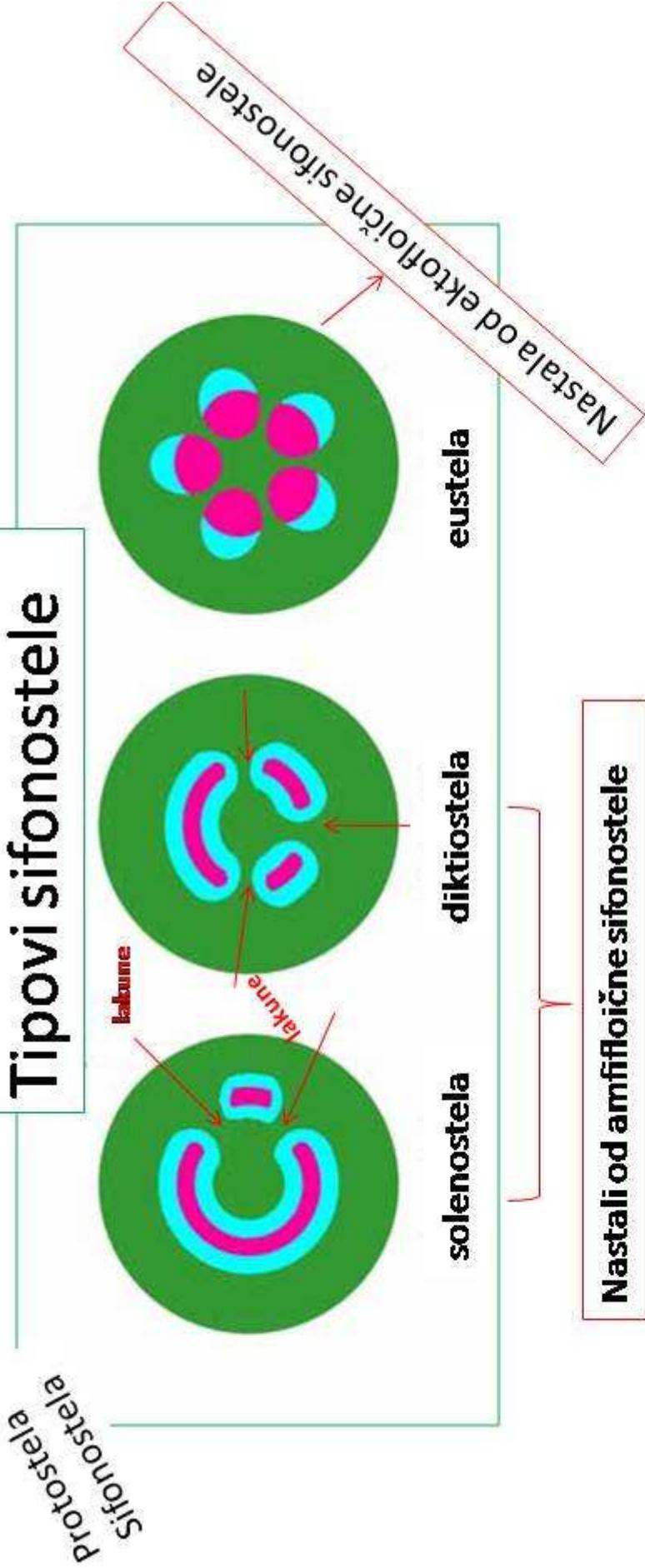

Euphylllophyta

Monilophyta

Spermatophyta

Tipovi sifonostele

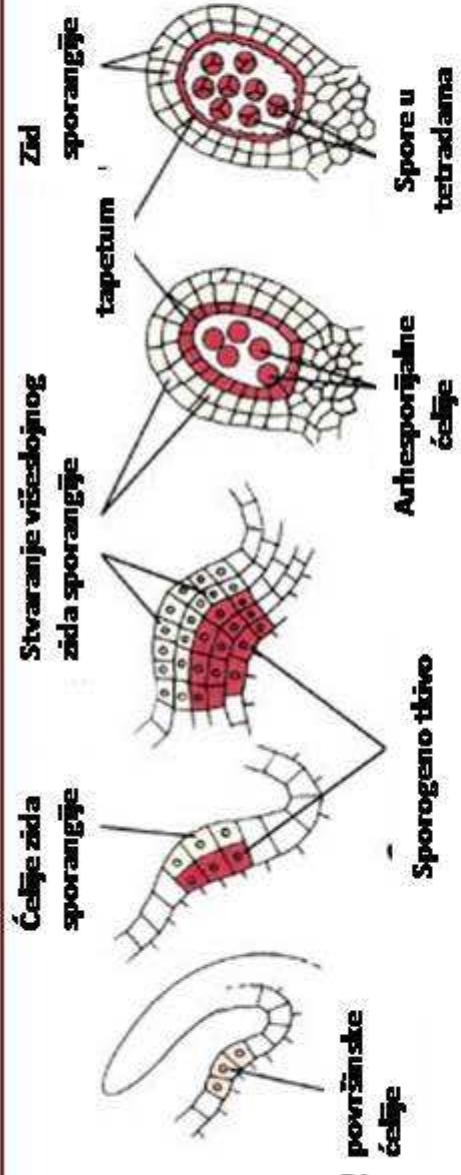

Nastali od amffifloične sifonostele

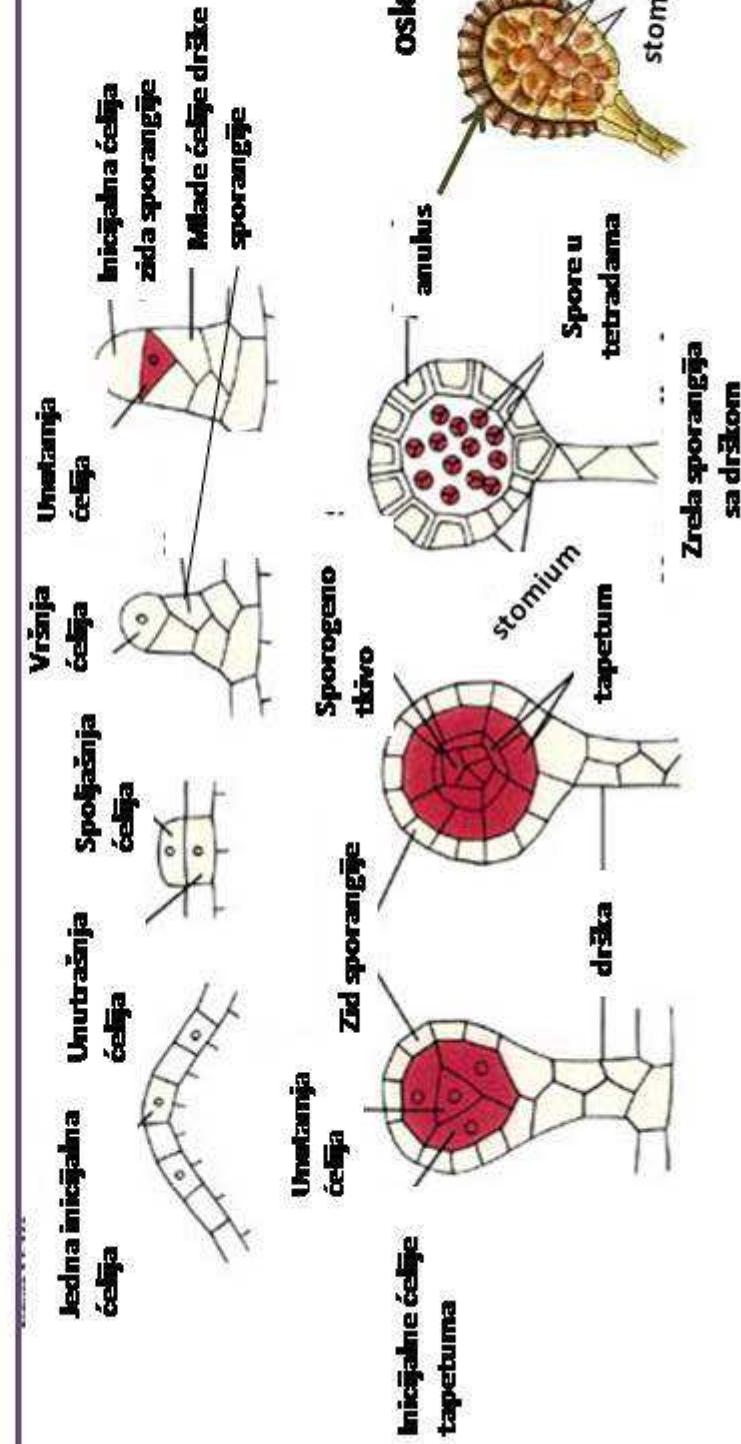
- **solenostela** – najprimitivniji tip sifonostele, u kojoj se javlja srž koja je okružena floenom i ksilemom (tipična za neke primitivne paprati).
- **dictyostela** – slična solenosteli, ali sa više lakuna u prstenu od floema u ksilema, na mjesti kojih se javljaju listovi (sreće se samo kod paprati).
- **eustela** – prsten od floema i ksilema je "razbijen" i diferenciran na provodne snopice, koji su kružno raspoređeni oko srži (tipičan za biljke sa sjemenom).

Monilophyta

- Psilotidae
 - Equisetidae
 - Marrattiidae
 - Polypodiidae
-
- Eusporangiatae
- Leptosporangiatae

Eusporangični razvoj

Leptosporangični razvoj

Figure 17-23b
Biology of Plants, Seventh Edition
© 2005 W.H. Freeman and Company

Psilotidae

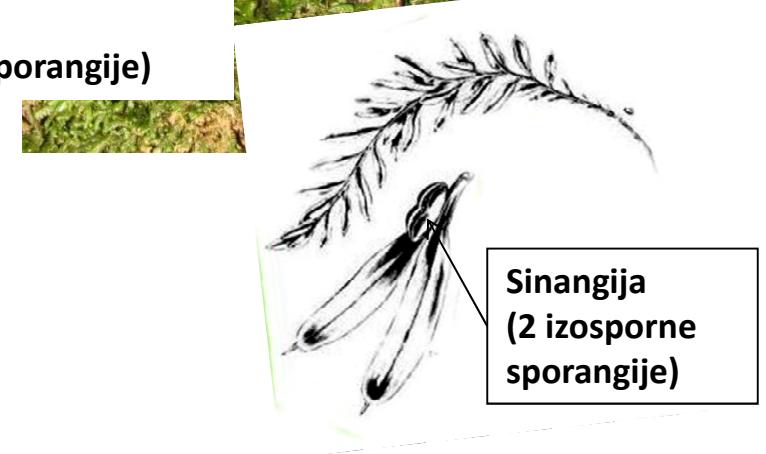
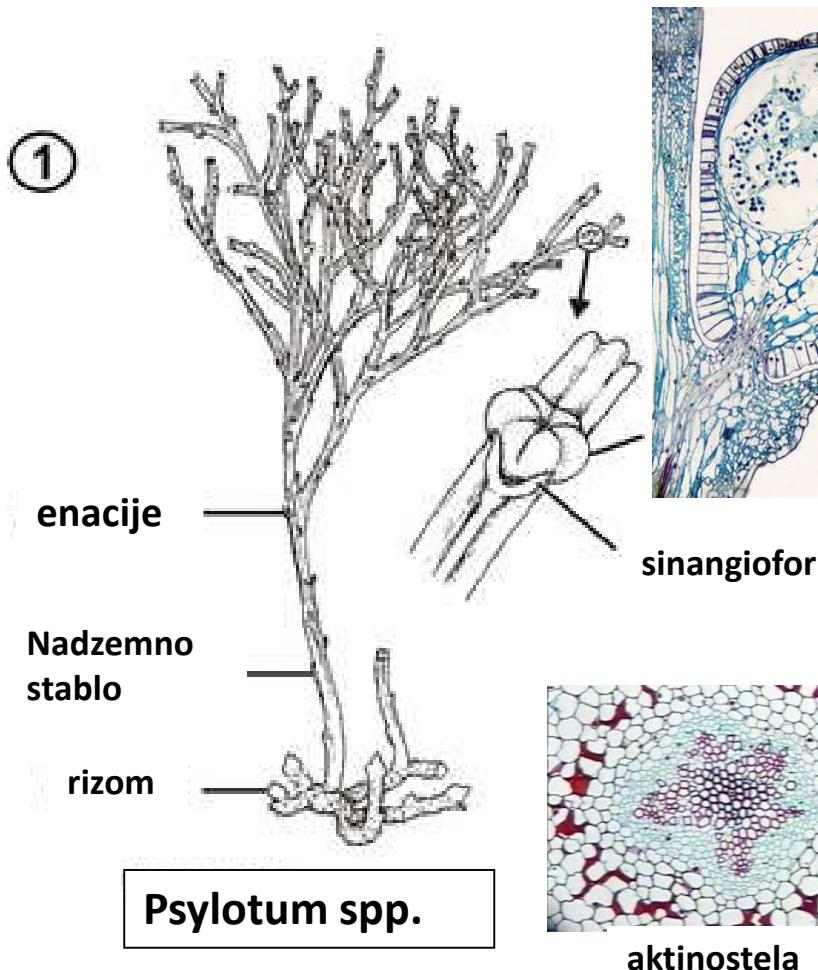
(Divisio: Psilotophyta)

- Psilotales
- Ophioglossales

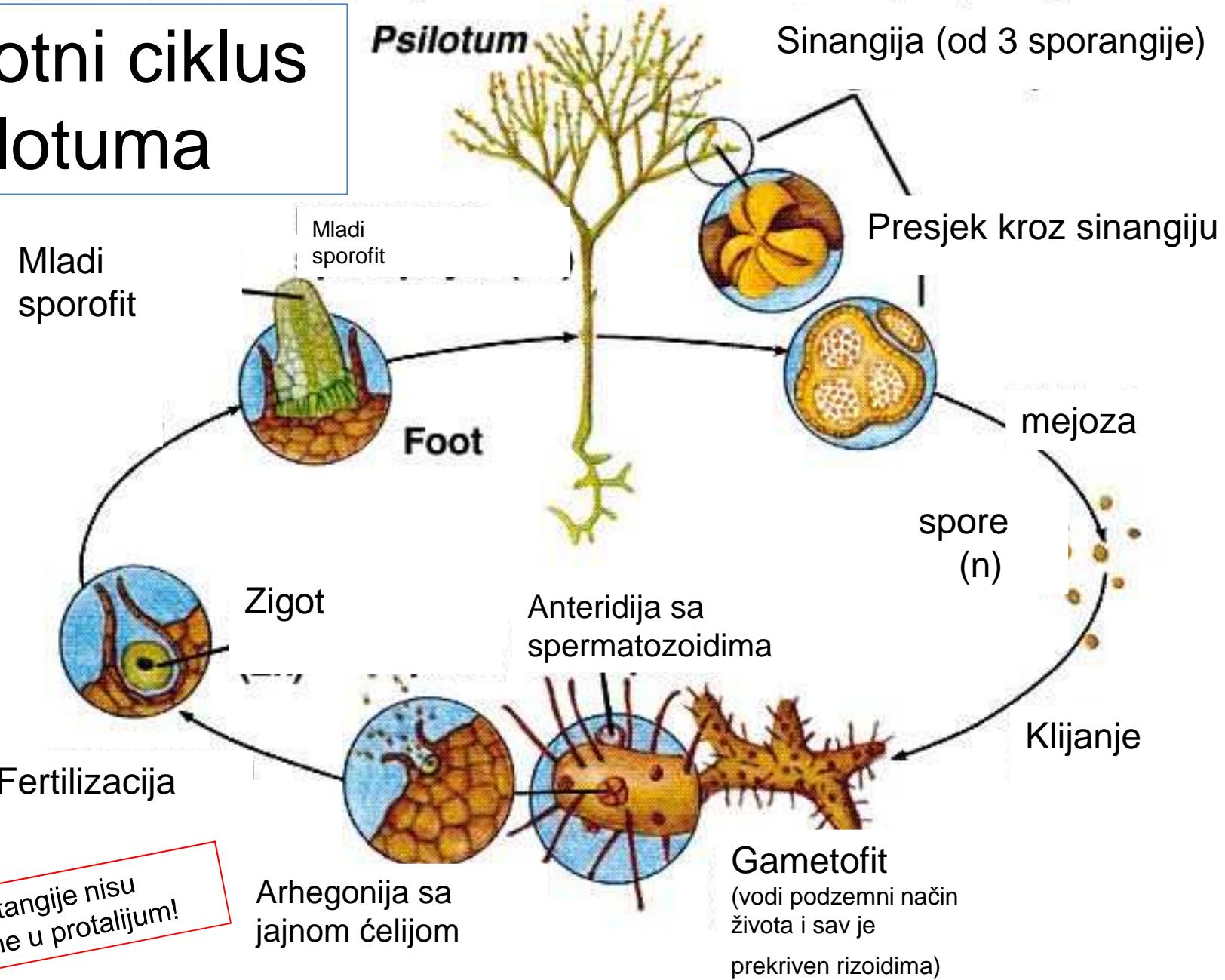
Psilotales

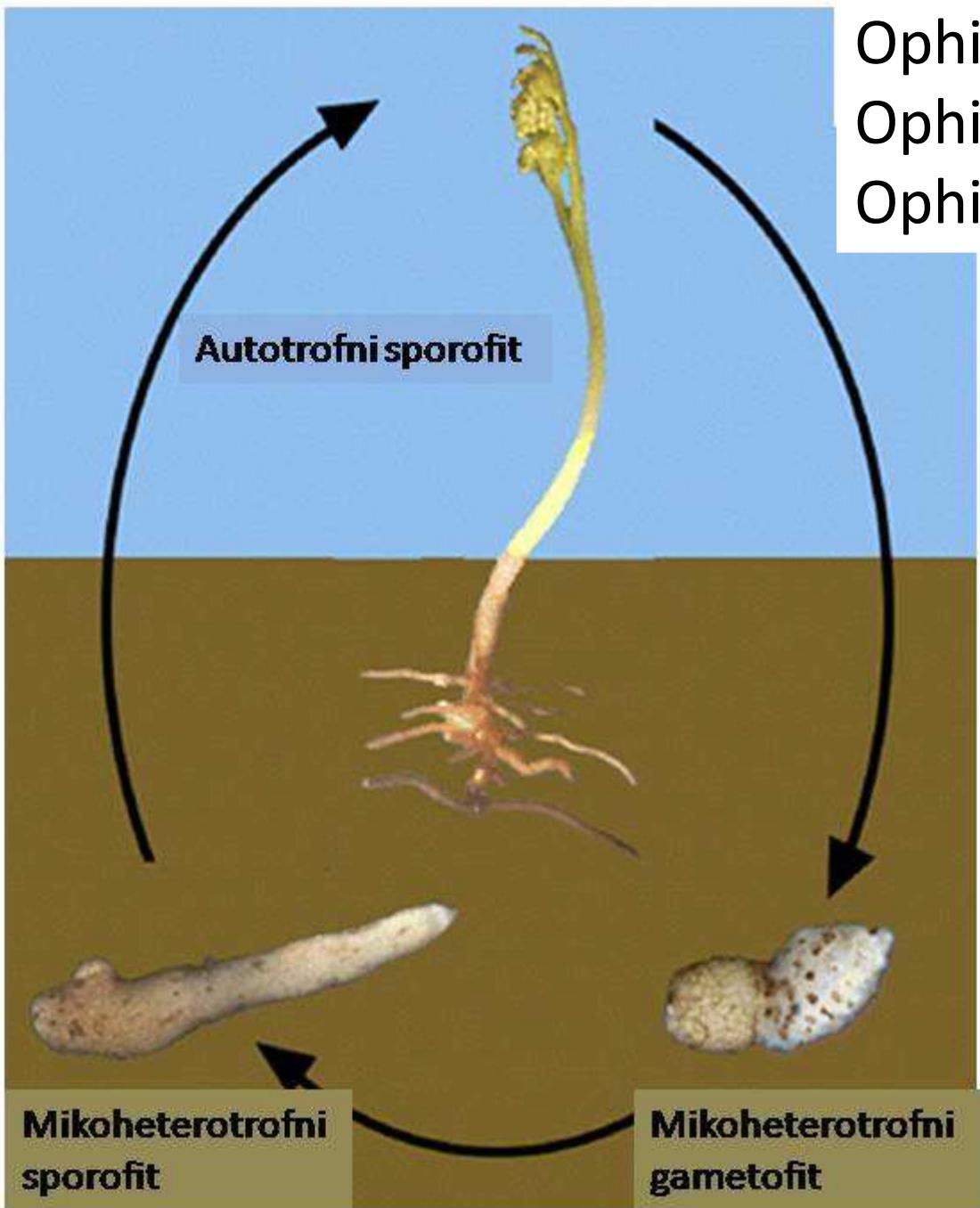
Potpuno odsustvo korjena!!!

①

Životni ciklus Psilotuma

Ophioglossales
Ophioglossaceae
Ophioglossum vulgatum

Fam. Ophioglossaceae

Ophioglossum ssp.
Sporofil i trofofil jednostavní!

Botrychium lunaria
Sporofil i trofofil granatní!